

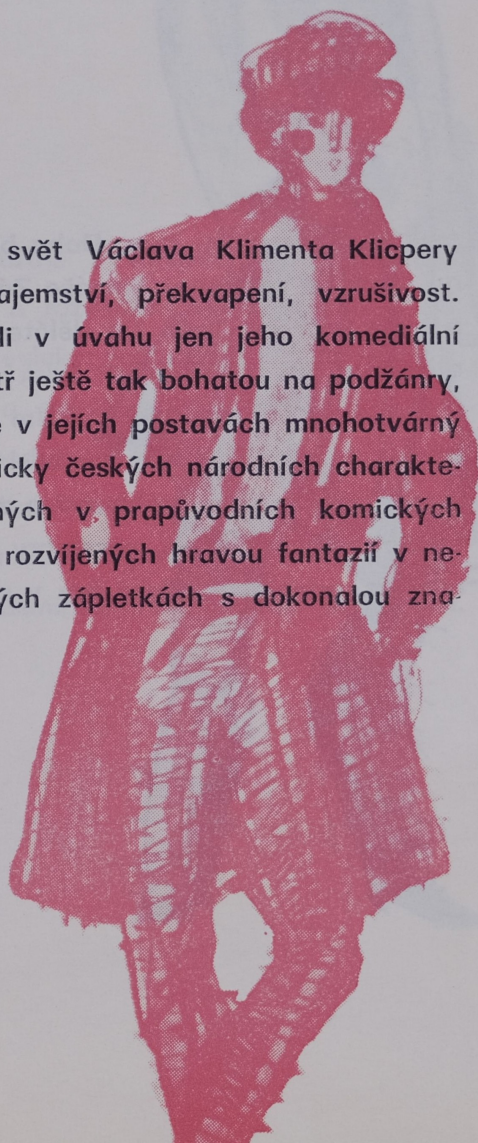
Tomáš Záruha
Přij a bude ti práno
aneb
Co děláte v neděli?

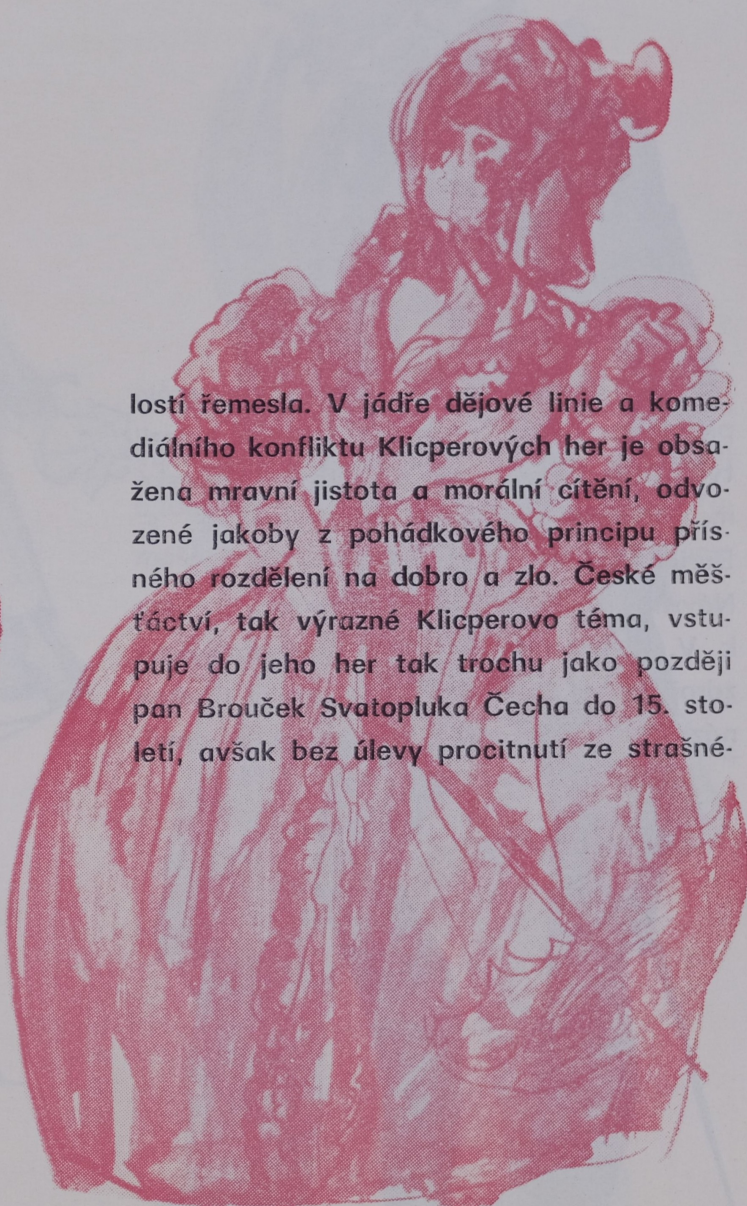

Biedermeier (bídrmajer - něm.), životní styl a kultura, také směr v umění v Německu a v Rakousku 30. až 40. let 19. stol. Název pochází ze spojení dvou jmen lit. postav něm. šosáků Biedermanna a Bummelmeiera, které vytvořil básník B. S. Sauter jako satir. typy průměrnosti; satiru publikoval v časopisu *Fliegende Blätter* pod názvem Biedermeier. - B. jako životní styl a jeho odraz v kultuře je výrazem sociálně polit. podmínek vývoje Německa po napoleonských válkách, kdy se do popředí společenského života dostávaly střední maloměstské vrstvy se svou touhou po klidu, vyžití atd. Proto se b. zvláště uplatnil v bytových zařízeních, v uměleckém prům. atd., příznačných svou zdobností, sentimentálností a imitací materiálů všeho druhu. Částečně se b. v té době uplatnil i v literatuře a výtvarném umění v českých zemích.

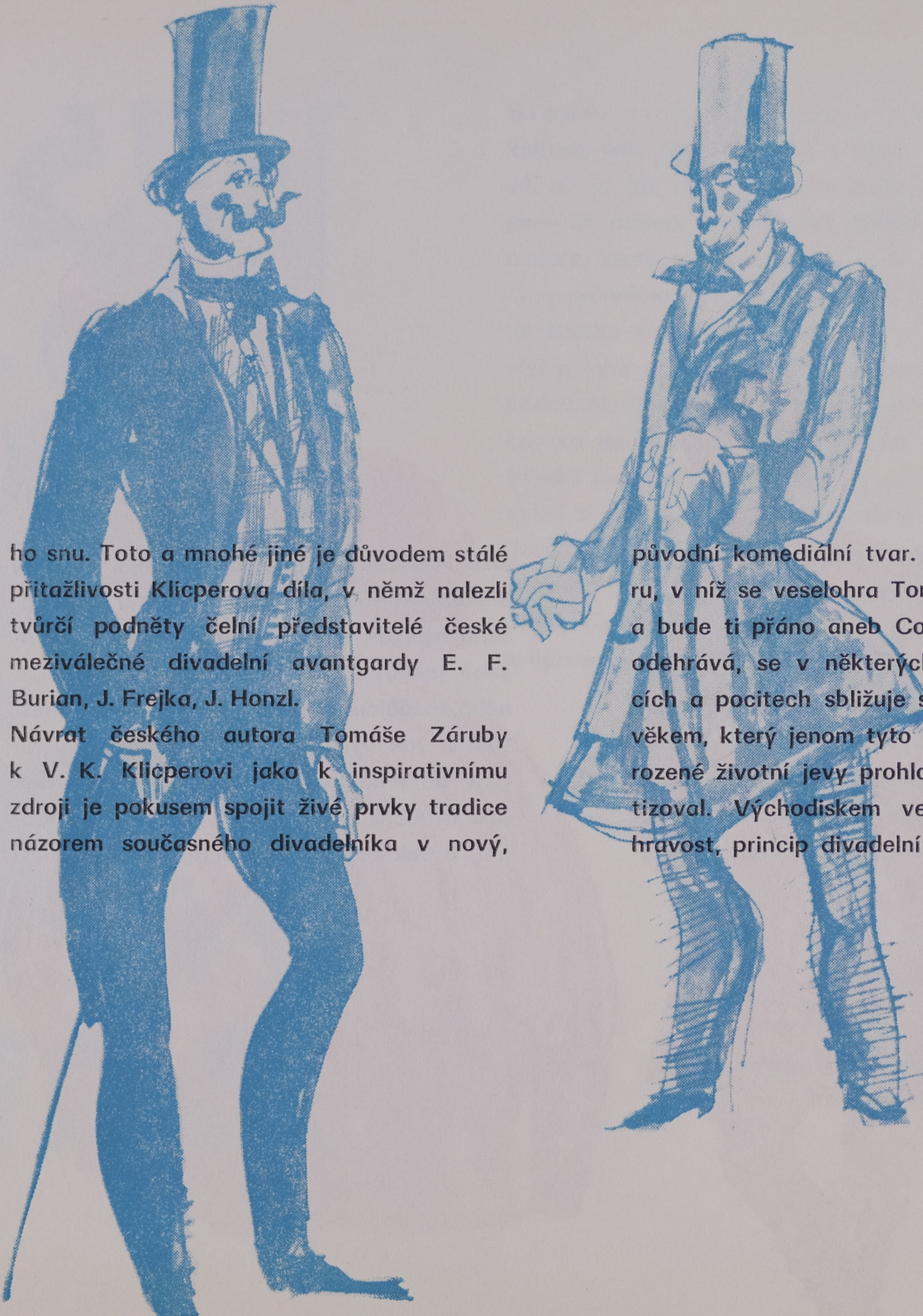
(Příruční slovník naučný, díl I.,
vydalo nakladatelství ČSAV,
Praha 1962)

Divadelní svět Václava Klimenta Klicpery má svá tajemství, překvapení, vzrušivost. Vezmeme-li v úvahu jen jeho komediální část, uvnitř ještě tak bohatou na podžánry, nalezneme v jejích postavách mnohotvárný obraz typicky českých národních charakterů, svedených v prapůvodních komických situacích, rozvíjených hravou fantazií v neočekávaných zápletkách s dokonalou zna-

lostí řemesla. V jádře dějové linie a komediálního konfliktu Klicperových her je obsažena mravní jistota a morální cítění, odvozené jakoby z pohádkového principu přísného rozdělení na dobro a zlo. České měšťáctví, tak výrazné Klicperovo téma, vstupuje do jeho her tak trochu jako později pan Brouček Svatopluka Čecha do 15. století, avšak bez úlevy procitnutí ze strašné-

ho snu. Toto a mnohé jiné je důvodem stálé
přitažlivosti Klicperova díla, v němž našli
tvůrčí podněty čelní představitelé české
meziválečné divadelní avantgardy E. F.
Burian, J. Frejka, J. Honzl.

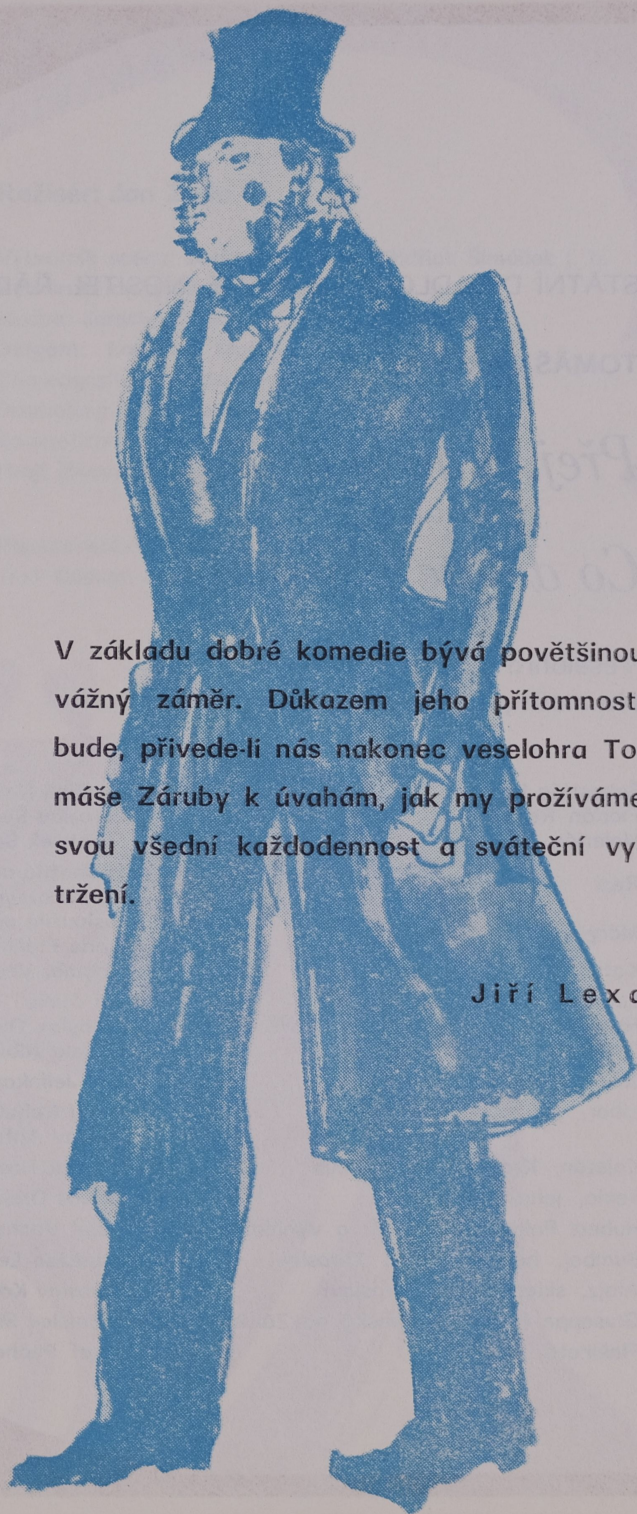
Návrat českého autora Tomáše Záruby
k V. K. Klicperovi jako k inspirativnímu
zdroji je pokusem spojit živé prvky tradice
názorem současného divadelníka v nový,

původní komediální tvar. Doba biedermeie-
ru, v níž se veselohra Tomáše Záruby Přej,
a bude ti přáno aneb Co děláte v neděli?
odehrává, se v některých lidských prožit-
cích a pocitech sbližuje s naším moderním
věkem, který jenom tyto panenské a novo-
rozené životní jevy prohloubil a zproblema-
tizoval. Východiskem veselohry se stala
hravost, princip divadelní hry v převlecích,

známý ostatně z Klicpery jako pověstné »kuklení« a rozvedený do obojetnosti morálních převleků postav. Jevištní zkratka, metafora a poezie proluly se s vyhrco-
ností komediálních situací. Sepětí humoru s komediálním poznáním vyplynulo z přiro-
zeného humánního pochopení a lásky k člo-
věku i nesmiřitelnosti k jeho slabostem.

V základu dobré komedie bývá povětšinou
vážený záměr. Důkazem jeho přítomnosti
bude, přivede-li nás nakonec veselohra To-
máše Záruby k úvahám, jak my prožíváme
svou všední každodennost a sváteční vy-
tržení.

Jiří Lexa

STÁTNÍ DIVADLO V OSTRAVĚ, NOSITEL ŘÁDU PRÁCE

TOMÁŠ ZÁRUBA

Přej, a bude ti přáno

ANEB

Co děláte v neděli?

Veselohra o třech jednáních
Na motivy z Klicpery

Sebastián Kroupa
Florián Rejček
Valerián Netřebo

pražští měšťané

Rézi

Máry

jejich manželky

Katy

Luňáček

Havránek

Ostřížek

Julie, Kroupova dcera

Libor, její nápadník

Kajetán, Kroupův domestik

Tekla, jeho milá

Hubert Pokroučka, aktuár a vynálezce

Bumbej, hospodská na Zbraslavi

Alojz, sklepník na Zbraslavi

Giuseppe Pepito, hostinský na Závisti

Flašinetář

Bedřich Kollner
Jaroslav Švehlík
František Šec

zasloužilá umělkyně

Zora Rozsypalová

zasloužilá umělkyně

Jiřina Froňková

Dagmar Veselá

Jiří Duras

Miroslav Olejníček

Osvald Albín

Eva Jelinková

Adolf Kohuth

Václav Antoš

Zdeněk Hradilák

Miluše Dreiseitlová

Karel Vochoš

Naděžda Letenská

Jaroslav Kaňkovský

Stanislav Malý

Josef Pecháček j. h.

Režisér: Jan Zajíc

Výtvarník scény: zasloužilý umělec Oldřich Šimáček j. h.

Výtvarník kostýmů: Inez Tuschnerová j. h.

Hudba: Jaroslav Jakoubek a Ladislav Matějka

Dirigent: Ladislav Matějka

Choreografie: Jarmila Kovalová

Dramaturg: Jiří Lexa

Korepetitor: Antonín Kašper

Hrají členové operetního orchestru SDO

Představení řídí: Milada Pecháčková

Text sleduje: Jaroslava Vališová

Předpremiéra 30. prosince 1970

Premiéra 1. ledna 1971

v Divadle Jiřího Myrona

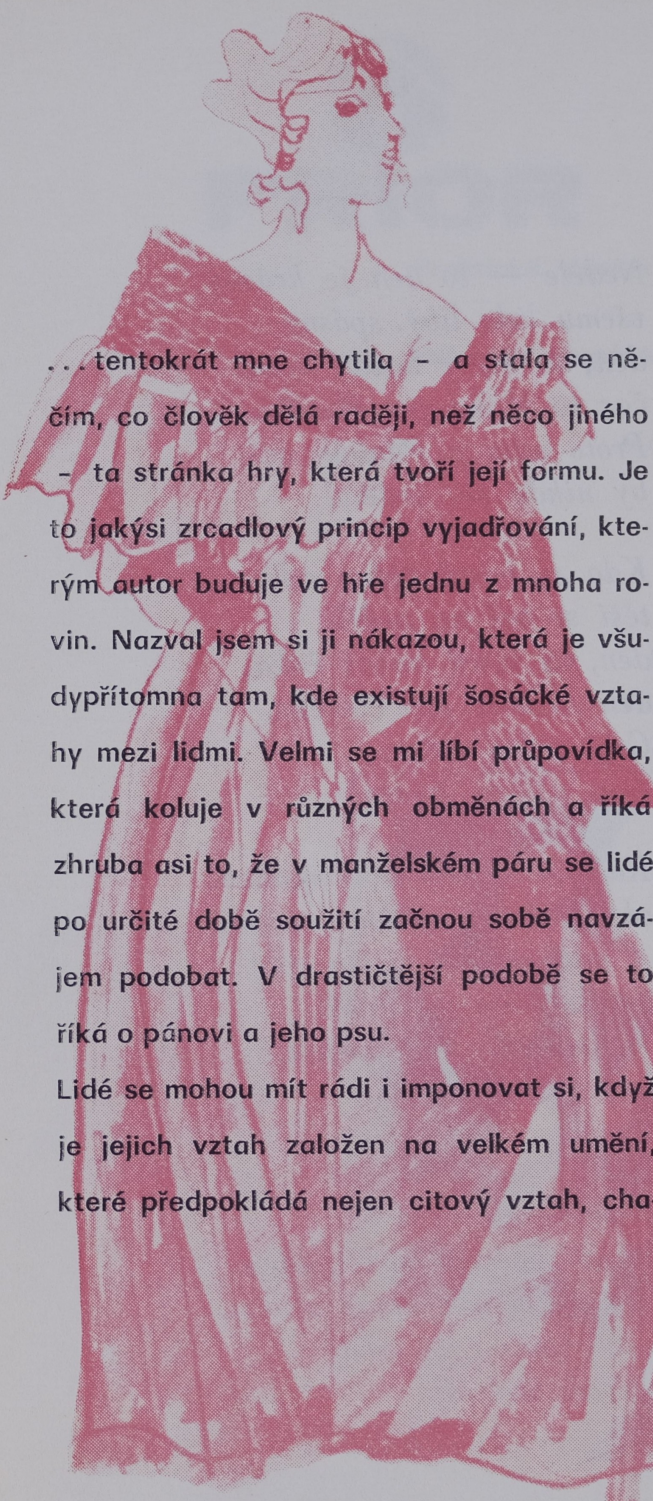
Od autora:

Mohl bych to povědět jako moje (nejen Kajetánova) Tekla, Teklička, kvíteček přelíbezný: „Jsem Čech Vltavou křtěný, poblíž Prahy rozený” — ale nebýt Ostravy a Ostraváků, tahle komedie by světlo ramp nespatriła. To oni, přátelé ve Státním, ji ze mne vydobyli — a jim, umělcům divadla, ostravskému publiku ji proto věnuji. Kéž by jim to bylo k potěšení a původci se za to dostalo i dobrého slova!

Poděkovat musím taky starému pánovi — Václavu Klimentu. Dostal jsem chuť dát se nakazit jeho líbezným divadelním kumštem, tou v české dramatice nepřiliš častou chutí dovádět, kuklit se a vykuklovat, zaplétat situace a těšit se z jadrného divadelního slova. A trochu v jeho stopách vyvést něco svého, čemu by se možná i on zasmál. A třeba z toho potěšil.

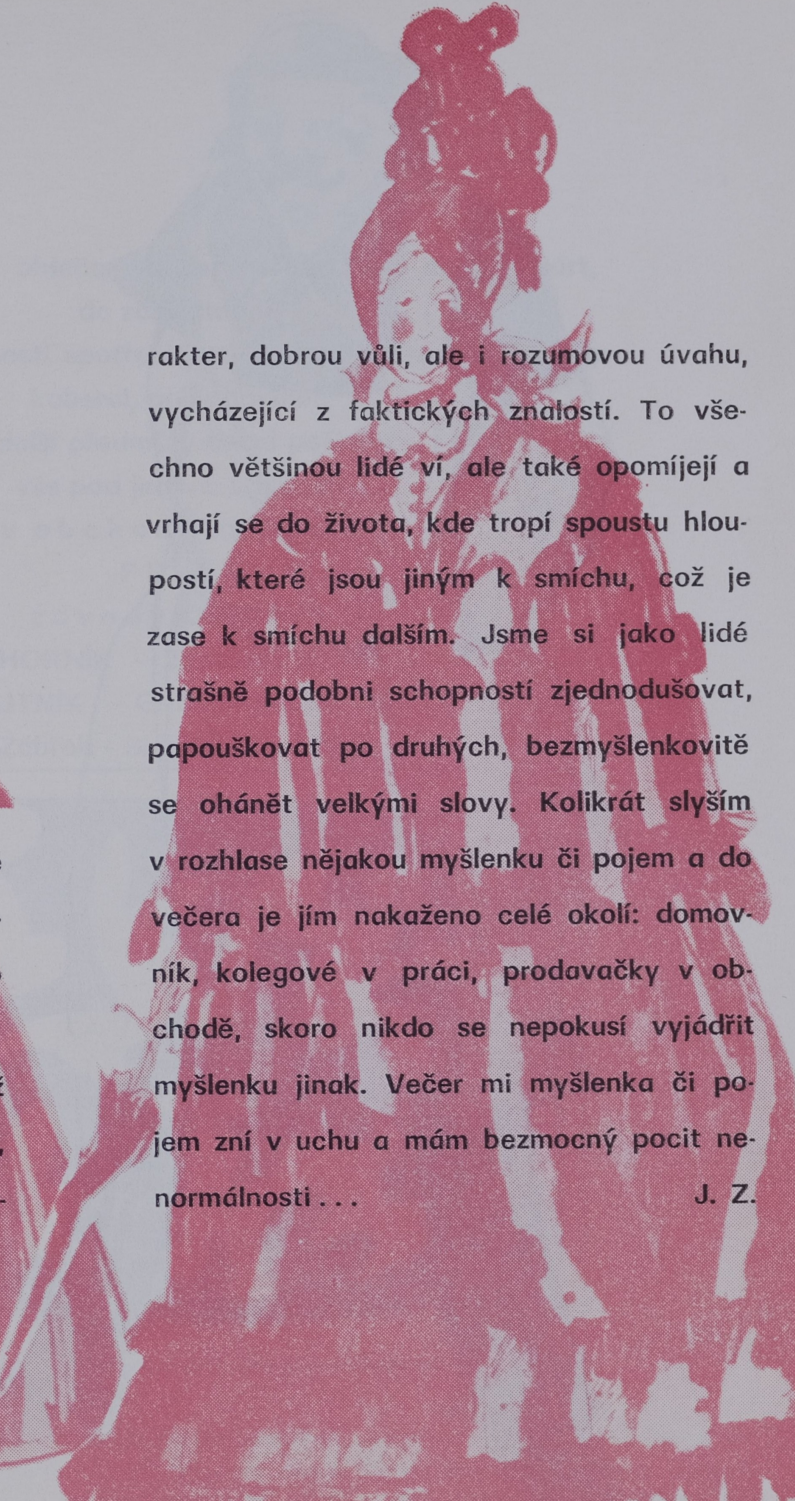
Nuže, zkusil jsem to — vesele povědět o neveselé záležitosti. O rozdělení i našich životů na dva, ve všední a ve svátek. Mám totiž chuť zeptat se spolu s vámi, diváky, zdali je úplně v pořádku, že tahle otázka je živá, ačkoli už nežijeme v biedermeieru.

*Zcela Váš
Tomáš Záruba*

... tentokrát mne chytla - a stala se něčím, co člověk dělá raději, než něco jiného - ta stránka hry, která tvoří její formu. Je to jakýsi zrcadlový princip vyjadřování, kterým autor buduje ve hře jednu z mnoha rovin. Nazval jsem si ji nákazou, která je všudypřítomna tam, kde existují šosácké vztahy mezi lidmi. Velmi se mi líbí průpovídka, která koluje v různých obměnách a říká zhruba asi to, že v manželském páru se lidé po určité době soužití začnou sobě navzájem podobat. V drastičtější podobě se to říká o pánovi a jeho psu.

Lidé se mohou mít rádi i imponovat si, když je jejich vztah založen na velkém umění, které předpokládá nejen citový vztah, cha-

rakter, dobrou vůli, ale i rozumovou úvahu, vycházející z faktických znalostí. To všechno většinou lidé ví, ale také opomíjejí a vrhají se do života, kde tropí spoustu hloupostí, které jsou jiným k smíchu, což je zase k smíchu dalším. Jsme si jako lidé strašně podobní schopností zjednodušovat, papouškovat po druhých, bezmyšlenkovitě se ohánět velkými slovy. Kolikrát slyším v rozhlase nějakou myšlenku či pojem a do večera je jím nakaženo celé okolí: domovník, kolegové v práci, prodavačky v obchodě, skoro nikdo se nepokusí vyjádřit myšlenku jinak. Večer mi myšlenka či pojem zní v uchu a mám bezmocný pocit ne-normálnosti...

J. Z.

*Neděle — to den je krásný,
všemu lidu libý, spásný,
den, na který každý čeká,
čas to blaha pro člověka.
Proto nám ji Pánbůh dal,
by nikdo nic nedělal.*

*Kdo se postil týden celý,
těší se teď na neděli,
den, na který každý čeká,
den rozkoše pro člověka.
Celý týden robota,
dnes užijem života!*

*Kdekdo spěchá horempádem,
aby z domu vyklouz zadem.
A kdo se dřel týden celý,
jen se třese na neděli.
V neděli — ó v neděli,
celý svět se veselí.*

*Neděle je ouhrn bytí,
krom neděle není žití.
Každý spěchá horempádem,
aby z domu vyklouz zadem,
anžto přišlo do módy
užívati svobody.*

Praktické, účelné oblečení do společnosti, na cesty, sport,
do zaměstnání,

vybavení domácností spotřebiči, televizními a radiopřijímači,

koberci, podlahovinou

a další předměty denní potřeby

vše pod jednou střechou

v obchodním domě

PRIOR

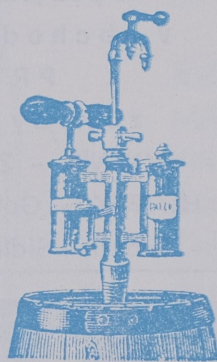
závody OSTRAVA

HORNÍK - Zámecká ul. 18

HUTNÍK - Gottwaldova tř. 16

Zábřeh - Sídliště, Kunčičky

TLAKOSTROJ

patentován ve všech zemích,
18.000 kusů v Rakousku, v Ně-
mecku, v Belgii v užívání. Tím-
to jednoduchým, velmi praktic-
kým a levným strojem lze každé
pivo po celý čas, co jest na čepě,
v sudech jakékoli velikosti čer-
stvé (šumící) udržeti.

Stroj ten zúplna nahradí mno-
hem dražších tlakostrojů piv-
ních. Bližším popsáním, jakož
i návodem k upotřebení jsme
milerádi k službám.

Waldek a Wagner v Praze,
Eliščina třída č. 1. — 1.

Biedermeier